ISSN 2072–8670 (Print)
НАУКА І ПРАВООХОРОНА
NAUKA I PRAVOOKHORONA
DOI (Issue): https: //doi.org/10.36486/np.2020.4(50) Issue 4(50) 2020

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ. КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

УДК 351.75

Вербенський Михайло Георгійович,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,
директор Державного науково-дослідного інституту
МВС України, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0001-6870-5427

ГРОМАДСЬКА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: ФАКТОРИ ВПЛИВУ ТА СУСПІЛЬНА ЗНАЧИМІСТЬ

Розглянуто питання щодо гарантування та забезпечення національної безпеки як цілісності всіх напрямів безпеки суспільства. Досліджено підходи до визнання поняття "громадська безпека". Проаналізовано рівень довіри населення до основних владних інституцій держави. Визначено різні фактори, які впливають на рівень громадської безпеки, серед яких виділено групу злочинних діянь, що створюють суттєву загрозу громадській безпеці. Обґрунтовано появу в умовах сучасної трансформації суспільства нових факторів, які впливають на громадську безпеку та потребують невідкладного науково-практичного осмислення.

Ключові слова: *безпека, громадська безпека, національна безпека, суспільні відносини, рівень безпечності.*

Однією із важливих запорук розвитку людини як особистості є створення умов її безпечної життєдіяльності. У суспільних відносинах безпека проявляється в багатьох напрямах, зокрема, національна безпека, економічна безпека, громадська безпека, епідеміологічна безпека, воєнна безпека, особиста безпека, кібербезпека тощо.

Для держави і народу, який у ній проживає, найбільш важливою є національна безпека, яка включає компоненти всіх напрямів безпеки. У Законі України "Про національну безпеку України" під національною безпекою розуміється захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз. Тобто – це захищеність усіх сфер життєдіяльності суспільства від протиправних посягань або загроз таких посягань [1].

Людина, сприймаючи національну безпеку як пріоритет, у повсякденному житті все більше турбується про особисту безпеку як запоруку забезпечення основних компонентів життєвих потреб.

© Verbenskyi Mykhailo, 2020

DOI (Article): https: //doi.org/10.36486/np.2020.4(50).15

Створення безпечного середовища проживання людей, на нашу думку, найбільш природно пов'язане із забезпеченням громадської безпеки. Адже саме належний рівень громадської безпеки створює вагомі передумови для високої довіри органам влади та самоврядування, а також є запорукою для самореалізації особистості без надмірного зовнішнього втручання в її інтереси.

Останнім часом у науковій літературі та окремих актах законодавства вживається термін "публічна безпека", але його сутність і зміст недостатньо визначені і в цій статті розглядатись не будуть.

Підходи до визнання поняття "громадська безпека", представлені в наукових публікаціях, дещо різняться, але мають спільну основу щодо предмета охорони.

Так, І.П. Голосніченко визначає громадську безпеку як елемент, складову частину, одну зі сфер національної безпеки, який знаходить вираження у рівні захищеності особи, суспільства й держави переважно від внутрішніх загроз загальнонебезпечного характеру і включає відносини, які попереджають або усувають такі шкідливі для життя і здоров'я людини наслідки, котрі можуть бути заподіяні в результаті дій людей, штучним чи природним джерелом підвищеної небезпеки [2, с. 20–21].

Л.Л. Попов розглядає громадську безпеку як систему суспільних відносин, що складається відповідно до правових, технічних, будівельних та інших норм при використанні об'єктів і предметів, які становлять підвищену небезпеку для людей і суспільства в цілому, або при настанні особливих умов у зв'язку зі стихійним лихом чи іншими надзвичайними обставинами соціального або технічного характеру [3].

Ю.С. Небєський зазначає, що громадська безпека має бути спрямована на охорону державного і громадського порядку, забезпечення нормальних умов трудової діяльності та відпочинку громадян, водночас громадська безпека тісно пов'язана з безпекою кожної людини як члена суспільства [4].

На думку Н.О. Ярмиш, громадська безпека – це багаторівневий, різноспрямований, динамічний феномен, який відображає функціонально спроможні параметри діяльності системи спеціальних суб'єктів захисту населення від загроз (їх нейтралізації, запобігання їм) технологічного, кримінологічного іншого антропогенного і природничо-детермінованого характеру, а також суспільного і особистого спокою, що ґрунтується на рівновазі між існуючими і потенційними загрозами та наявним і можливим станом захисту від них, за якого забезпечується нормальний прогресивний розвиток соціальних груп і населення держави в цілому, реалізація людського потенціалу [5].

Дещо інше бачення у Г.В. Джагупова, який вважає, що громадською безпекою є система зв'язків і відносин, що складаються відповідно до техніко-юридичних норм, при використанні об'єктів, що становлять підвищену небезпеку для життя і здоров'я людей, майна державних і громадських організацій і громадян при настанні особливих умов у зв'язку зі стихійним лихом або іншими надзвичайними обставинами [6].

© Verbenskyi Mykhailo, 2020

Позиція, висловлена С.М. Алфьоровим, В.В. Гаркушею, Д.В. Голобородьком, Д.Г. Забродою, В.П. Кононець, полягає в тому, що громадська безпека розглядається здебільшого в контексті охорони громадського порядку та пов'язана лише з громадським спокоєм [7].

Таким чином, одні автори пов'язують громадську безпеку з усуненням загроз як техногенного (у т.ч. природного), так і соціального походження, а інші – тільки з усуненням загроз техногенного (у т.ч. природного) походження. Спільним у прихильників обох підходів є те, що громадська безпека, насамперед, пов'язана зі створенням безпечних умов проживання людини.

Стан громадської безпеки значною мірою пов'язаний із суспільно-політичною ситуацією як на території держави загалом, так і в окремих регіонах зокрема.

Особливе значення для розуміння соціальних процесів, які відбуваються в державі, має рівень довіри населення до основних владних інституцій. Соціологічні дослідження показують, що громадяни критично сприймають діяльність влади, і тенденцій щодо покращення такого сприйняття наразі не простежується.

Згідно з даними соціологічного опитування, проведеного Центром Разумкова 04.12-09.12.2020 року, рівень довіри до більшості владних інститутів є низьким. Президенту України довіряють 31,3 % опитаних, не довіряють – 61,7 %; Верховній Раді України – 18,5 % та 75,8 %; Кабінету Міністрів України – 18,6 % та 74,7 %; державному апарату (чиновникам) – 11,9 % та 78,1 %; політичним партіям – 16,2 % та 72,4 %.

Рівень довіри до судової системи залишається також негативним. Судовій системі в цілому довіряють 11,9 %, не довіряють – 77,3 %; місцевому суду відповідно – 14,9 % та 66,8 %; Верховному Суду – 15,2 % та 68,0 %; Конституційному Суду України – 14,9 % та 70,2 %; прокуратурі – 17,9 % та 69,7 %.

Дещо вищі показники довіри до правоохоронних органів, які безпосередньо протидіють кримінальним проявам та суттєво впливають на забезпечення громадського порядку та безпеки, але і вони потребують значного покращання. Так, Службі безпеки України довіряє 38,3 % респондентів, не довіряє – 47,0 %; Національній поліції відповідно – 36,8 % та 52,3 %.

Не краще виглядає суспільне сприйняття спеціалізованих антикорупційних органів. Національному антикорупційному бюро України довіряють 15,1 % опитаних, не довіряють – 70,0 %; Спеціалізованій антикорупційній прокуратурі – 13,3 % та 70,0 %; Національному агентству з питань запобігання корупції – 13,0 % та 69,9 %; Вищому антикорупційному суду – 14,0 та 70,3 %.

Значно вищим є рівень суспільного схвалення діяльності Збройних Сил України, яким довіряють 69,1 % респондентів і не довіряють – 23,9 %; Державній службі з надзвичайних ситуацій – 63,7 % та 26,6% відповідно; Державній прикордонній службі – 57,7 % та 31,1 %; Національній гвардії України – 55,1 % та 32,2 %. Діяльність зазначених державних органів має значний вплив на підтримання громадської безпеки в державі на належному рівні, а отже, в суспільстві сформувався певний рівень відчуття безпечності життєвого середовища.

© Verbenskyi Mykhailo, 2020

Після місцевих виборів, які відбулись у жовтні 2020 року, простежуються позитивні тенденції щодо довіри до органів місцевого самоврядування. Так, голові міста (селища), села довіряють – 57,6 % і не довіряють – 30,6 % опитаних, які в них проживають; місцевій раді відповідно – 52,2 % та 33,1 % [8].

Таким чином, у суспільстві зберігається значний рівень довіри до низки органів "силового блоку" та органів місцевого самоврядування. Водночас довіра до вищих органів державної влади має помітну тенденцію до зниження, а отже, містить загрозу дестабілізації політичної ситуації як результат зниження рівня громадської безпеки. Суттєву небезпеку становить і той факт, що громадяни переважно не довіряють судам, прокуратурі та антикорупційним інститутам.

Довіра до Національної поліції упродовж останніх років є досить стабільною (30–36 %), але недостатньою для здійснення ефективної правоохоронної діяльності у взаємодії з населенням.

Вагомим фактором сприйняття громадянами середовища проживання як безпечного є їх відношення до визначеного напряму руху держави. Відповідно до результатів опитування, які здійснюються групою "Рейтинг", оцінка населенням правильності руху держави у 2020 р. погіршилась. Якщо у січні 2020 р. 32 % респондентів оцінювали рух держави як правильний, а 47 % як неправильний, то в червні цього ж року показники склали 22 % та 63 %, а в грудні вже 18 % та 71 % відповідно [9].

Співставними є результати інших соціологічних опитувань із зазначеного питання.

Однією із вагомих складових громадської безпеки є стан і динаміка злочинності, а також інтенсивність звернення громадян щодо отримання правоохоронних послуг. Динаміка реагування на звернення громадян про вчинені правопорушення характеризується певними суперечностями. Так, у 2013 р. (після набуття чинності новим КПК України) обліковано майже 4,7 млн таких звернень, з яких майже 3,2 млн віднесено до таких, що не мали ознак кримінальних правопорушень, а близько 1,5 млн віднесено до таких, які мали ознаки кримінальних правопорушень. У 2017 р. зазначені показники характеризувались таким чином: майже 6,8 млн повідомлень, понад 5,7 млн – без ознак кримінальних правопорушень, більше 1 млн – з ознаками кримінальних правопорушень, а у 2020 р. зафіксовано майже 7,4 млн повідомлень, із них: понад 6,6 млн – без ознак кримінальних правопорушень, а лише 760 тис. – з ознаками кримінальних правопорушень. Також необхідно зважати на те, що у 2013 р. було обліковано як кримінальні правопорушення 563,5 тис. випадків, у 2017 р. – 523,9 тис., а в 2020 р. – 360,6 тис.

Зважаючи на зазначені відомості, прослідковується тенденція до зростання запиту громадян на правоохоронні послуги, утім протидія правопорушенням кримінально-правовими засобами суттєво скоротилась. Також необхідно констатувати, що кількість кримінальних правопорушень, облікованих у поточному році, за якими повідомлено про підозру, зменшилась на 2,7 %. На 4,2 % скоротилась кількість правопорушень із числа облікованих за рік, провадження за якими закінчено розслідуванням. Протягом останніх років прослідковується тенденція

© Verbenskyi Mykhailo, 2020
DOI (Article): https: //doi.org/10.36486/np.2020.4(50).15

до скорочення кількості кримінальних правопорушень, облікованих відповідно до встановленого законодавством порядку. Проте такий стан справ не є твердою запорукою успішної нейтралізації негативного впливу на формування громадської безпеки протиправних діянь кримінального характеру. У цьому зв'язку необхідно враховувати, насамперед, вплив такого феномену, як латентна злочинність, до якої відносять злочини, які фактично були вчинені, але не знайшли відображення в офіційній статистиці. Слід зважати на те, що природна латентність пов'язана як з небажанням людей звертатись до правоохоронців у разі виявлення кримінальних правопорушень, які не становлять значної суспільної небезпеки, але негативно впливають на усвідомлення стану захищеності від протиправних посягань, так і певними ускладненнями щодо можливостей комунікації громадян із правоохоронними органами. Штучна латентність здебільшого зумовлена помилковою або умисною кваліфікацією вчиненого правопорушення як такого, яке не має ознак кримінального. Суміжна латентність ґрунтується, в основному, на правовій необізнаності людей і суттєвого впливу не має.

Також необхідно враховувати, що на фоні загального скорочення масиву злочинів відбувається зростання їх окремих видів, які, зокрема, зумовлюють соціально чутливі наслідки.

Так, упродовж поточного року суттєво зросло (орієнтовно понад 20 %) число випадків привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК України), відчутно збільшилась кількість випадків самовільного зайняття земельної ділянки та самовільного будівництва (ст. 197-1 КК), відбулось збільшення виявлених фактів ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) (ст. 201 КК), незаконного виготовлення, зберігання, збуту або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204 КК), незаконних дій з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, обладнанням для їх виготовлення (ст. 200 КК), підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб-підприємців (ст. 205-1 КК), легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом (ст. 209 КК), незаконної порубки або незаконного перевезення, зберігання, збут лісу (ст. 246 КК), створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (ст. 260 КК).

Суттєву загрозу громадській безпеці становлять злочини, пов'язані із незаконним обігом наркотичних засобів. Майже на третину зросло число зареєстрованих випадків незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збуту наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, також більше виявлено випадків використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, отруйних чи сильнодіючих речовин або отруйних чи сильнодіючих лікарських засобів; зросло число викритих фактів контрабанди наркотичних засобів.

Разом із зазначеним зменшилась кількість зафіксованих протиправних діянь, пов'язаних із організацією або утриманням місць для незаконного вживання,

© Verbenskyi Mykhailo, 2020

виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Останнім часом суттєвий вплив на суспільні відносини і стан громадської безпеки мають злочини, пов'язані з протиправним використанням електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Особливу небезпеку становить зростання кількості таких видів злочинів, як: несанкціоноване втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку (ст. 361 КК), та несанкціоновані дії з інформацією, яка обробляється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї (ст. 362 КК), наслідки від таких правопорушень тягнуть за собою значні суспільні ускладнення як негайні, так і віддалені.

Не можна недооцінювати загрозу громадській безпеці, яка зумовлена організованою злочинністю. Упродовж поточного року активізувалась діяльність організованих злочинних груп (ОЗГ) у бюджетній сфері, що створює загрозу стабільному функціонуванню фінансової системи держави. Серед виявлених злочинних груп значну частку складають такі, що мають корупційні, міжрегіональні та транснаціональні зв'язки. Значна частина ОЗГ сформована на етнічній основі, що є свідченням консолідації злочинного середовища. Також послідовно зростає число виявлених злочинних організацій.

Проведене дослідження показує, що злочинність була і залишається одним із визначальних факторів формування громадської безпеки, вона має безпосередній вплив на всі складові такої безпеки, а отже, і на формування безпечного середовища життєдіяльності людей. Зміна стану, динаміки, структури чи рівня злочинності тягнуть за собою ускладнення або покращення громадської безпеки, такі процеси, як правило, не викликають різкої зміни оцінки суспільством стану загрози, але значне зростання певного виду особливо тяжких або тяжких злочинів протягом незначного проміжку часу або масштабне зростання інших видів злочинів, що триває значний період, може сприйматись суспільством як посилення загрози і викликати зміну реагування громадян.

В умовах сучасної трансформації суспільства відбулись певні переформатування факторів, які впливають на громадську безпеку. Разом із такими, як розширення незаконного обігу зброї, висока розповсюдженість наркотизації суспільства, значний рівень торгівлі людьми, економічні, соціальні, техногенні, політичні та екологічні фактори, а також інші чинники, вплив яких на громадську безпеку вже досліджувався, з'явились нові, які, на нашу думку, потребують невідкладного науково-практичного осмислення.

Насамперед, як нам вбачається, слід розглядати виклики, які формуються через розбіжності в очікуваннях суспільства з наявним вектором руху держави. Підтримавши оновлення влади, громадяни сподівались на підвищення рівня життя, покращання правового і соціального захисту, усунення основних передумов

© Verbenskyi Mykhailo, 2020
DOI (Article): https: //doi.org/10.36486/np.2020.4(50).15

розвитку корупції, послідовного просування до встановлення миру на сході України із забезпеченням суверенних прав й інтересів держави, поступового і неухильного поступу до членства в ЄС і НАТО, захист традиційних суспільних цінностей, зокрема, української мови. Проте наразі прослідковується просування владою інтересів окремих фінансово-промислових груп, згортання співпраці з Міжнародним валютним фондом та іншими провідними міжнародними фінансовими організаціями, суттєве сповільнення темпів судової реформи, безсистемні дії антикорупційного характеру, пошук якихось нетрадиційних методів досягнення миру на сході України (зокрема просування наративів щодо замирення із агресором на його умовах), відкат у протидії русифікації медійного простору, систематичні спроби щодо зниження рівня використання української мови у всіх сферах життєдіяльності суспільства. З'являються ознаки проявів волюнтаризму в державному управлінні. Наростання зазначених тенденцій суттєво впливає на громадську безпеку, посилює протестні настрої і може призвести до масштабних акцій протесту та громадянської непокори.

Наступним викликом можна розглядати завищений суспільний запит на справедливість. Упродовж багатьох років суспільство не могло порозумітись із владою щодо рівня справедливості при вирішенні наявних проблемних і спірних питань. Після формування нової влади громадяни розраховували на суттєвий прогрес у цьому напрямі. Однак, на підставі соціологічних досліджень, а також на підставі висвітлення в засобах масової інформації можна говорити про те, що ні в судовій практиці, ні в діяльності правоохоронних органів, ні в адміністративних правовідносинах суттєвих змін не відбулось. Натомість повноваження окремих посадових осіб (наприклад, приватних виконавців) розширились, а можливості судового захисту прав громадян скоротились. Такий підхід вже зумовив низку протестних акцій (місцевого рівня), які негативно впливають на громадську безпеку.

Нещодавно прийнятий Закон, яким розблоковано комерційний обіг земель сільськогосподарського призначення, не містить достатніх нормативно визначених процедур переходу земельних ділянок від одних власників до інших на безконфліктній основі. Наявна нормативно-правова база у сфері земельних відносин не може забезпечити прозорий механізм функціонування ринку землі і запобігти створенню протиправних схем відчуження земельних ділянок. Зазначене зумовить неправомірне захоплення земельних ділянок у великих розмірах. Особливого поширення можуть набути рейдерські схеми, зокрема із залученням "чорних" нотаріусів. Землю зможуть купувати громадяни України, які ніколи не займались і не будуть займатись сільськогосподарським виробництвом, а також не проживають у місцевості, де розташована земельна ділянка, у тому числі ті, що проживають в ОРДЛО і окупованій АР Крим. Це також створює загрозу виникнення великих землевласників і значного скорочення кількості фермерів. Сільські жителі будуть фактично відсторонені від землі і сільськогосподарського виробництва (окрім присадибних ділянок). Втративши основний засіб виробництва – землю, селяни будуть поставлені на межу виживання, що може спричинити масове несприйняття дій влади у земельних питаннях, акції протесту, прояви насильства, а отже, безпосередньо призведе до погіршення громадської безпеки.

© Verbenskyi Mykhailo, 2020

Масштабні пожежі в природних екологічних системах, які мали місце упродовж квітня-травня 2020 р., зокрема, на території Київської та Житомирської областей, у т.ч. у зоні відчуження Чорнобильської АЕС та у вересні-жовтні того ж року на території Луганської області, спричинили значні економічні збитки, негативні екологічні наслідки, зумовили загибель людей, а також суттєво вплинули на рівень громадської безпеки у зазначених та прилеглих до них регіонах держави. Реальну загрозу власній безпеці відчувала значна кількість людей. Зазначене спонукає до переосмислення негативного впливу пожеж у природних екологічних системах на громадську безпеку.

На основі всебічної оцінки вірогідних причин виникнення таких пожеж, до яких можна віднести: а) природні фактори; б) технічні фактори; в) ненавмисний підпал; г) навмисний підпал; д) диверсію, необхідно напрацювати систему запобігання і ефективної протидії зазначеним явищам. Структура попереджувально-профілактичної роботи може складатись із таких компонентів: безпосередня робота з населенням щодо запобігання ненавмисним або навмисним підпалам у природних екологічних системах; інженерно-технічне облаштування територій, яке б запобігало масштабному розповсюдженню вогню у разі виникнення загорання; максимальна ефективна система негайного інформування про загорання; належне організаційне та матеріально-технічне забезпечення служби протипожежної профілактики та пожежогасіння. Запровадження зазначених та інших заходів аналогічної спрямованості дозволило б підвищити захист людей і покращити громадську безпеку.

Вагомість для суспільства належної громадської безпеки додатково підтверджується тією обставиною, що з метою реалізації Стратегії національної безпеки України (затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020) та відповідних міжнародних зобов'язань нашої держави, наразі МВС України розробляється Стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України, яка покликана підвищити рівень безпечності життєдіяльності суспільства на теренах української держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 31. Ст. 241.

2. Адміністративна діяльність органів внутрішні справ. Загальна частина: підруч. / за заг. ред. І.П. Голосніченка та Я.Ю. Кондратьєва. Київ: Українська академія внутрішні справ, 1995. 177 с.

3. Административное право / под ред. Л.П. Попова. Москва: Юристъ. 2002. 699 с.

4. *Небеський Ю.С.* Адміністративно-правові засади охорони громадського порядку та забезпечення безпеки громадян у сучасних умовах: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. Луганськ, 2008. 227 с.

5. *Ярмиш Н.О.* Поняття громадської безпеки. Вісник кримінологічної асоціації України. 2015. № 3. С. 236–243.

6. *Джагупов Г.В.* Сутність та значення громадської безпеки в державі. Форум права. 2010. № 4. С. 292–296.

7. Адміністративно-юрисдикційна діяльність міліції громадської безпеки: навч. посіб. / С.М. Алфьоров та ін.; за ред. С.М. Алфьорова. Харків: Право, 2014. 302 с.

8. Україна–2020: невиправдані очікування, неочікувані виклики. Підсумки року у дзеркалі громадської думки (грудень 2020 р.). URL: https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-

© Verbenskyi Mykhailo, 2020

doslidzhennia/ukraina2020-nevypravdani-ochikuvannia-neochikuvani-vyklyky-pidsumky-roku-u-dzerkali-gromadskoi-dumky-gruden-2020r (дата звернення: 05.12.2020).

9. Суспільно-політичні настрої населення (грудень 2020 р). Сайт соціологічної групи "Рейтинг". URL: http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_ukraine_2000_122020_press.pdf (дата звернення: 05.12.2020).

REFERENCES

1. On the National Security of Ukraine: Law of Ukraine dated 21.06.2018 No 2469-VIII. Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine. 2018. No 31. Art. 241 [in Ukrainian].

2. Administratyvna diyalnist orhaniv vnutrishni sprav. Zahalna chastyna. "Administrative Activity of Internal Affairs Bodies. General Part": textbook / eds I.P. Holosnichenko and Ya.Yu. Kondratiev. Kyiv: Ukrainian Academy of Internal Affairs, 1995. 177 p. [in Ukrainian].

3. Administrativnoye parvo. "Administrative Law" / ed. L.P. Popov. Moscow: Lawyer. 2002. 699 p. [in Russian].

4. *Nebeskyi, Yu.S.* (2008) Administratyvno-pravovi zasady okhorony hromadskoho poryadku ta zabezpechennya bezpeky hromadyan u suchasnykh umovakh. "Administrative and Legal Principles of Public Order Protection and Security of Citizens in Modern Conditions": thesis ... Cand. Sci. (Law): 12.00.07. Luhansk State University of Internal Affairs named after E.O. Didorenko. Luhansk. 227 p. [in Ukrainian].

5. *Yarmysh, N.O.* (2015) Ponyattya hromadskoyi bezpeky. "The Concept of Public Safety". Bulletin of the Criminological Association of Ukraine 3, 236–243 [in Ukrainian].

6. *Dzhahupov, H.V.* (2010) Sutnist ta znachennya hromadskoyi bezpeky v derzhavi. "The Essence and Importance of Public Safety in the State". Law Forum 4, 292–296 [in Ukrainian].

7. *Alfiorov, S.M.* et al. (2014) Administratyvno-yurysdyktsiyna diyalnist militsiyi hromadskoyi bezpeky. "Administrative and Jurisdictional Activities of the Public Security Police": textbook / editor S.M. Alfiorov. Kharkiv: Pravo. 302 p. [in Ukrainian].

8. Ukrayina-2020: nevypravdani ochikuvannya, neochikuvani vyklyky. Pidsumky roku u dzerkali hromadskoyi dumky (hruden 2020 r.). Ukraine 2020: unjustified expectations, unexpected challenges. The results of the year in the mirror of public opinion (December 2020).. URL: https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/ukraina2020-nevypravdani-ochikuvannia-neochikuvani-vyklyky-pidsumky-roku-u-dzerkali-gromadskoi-dumky-gruden-2020r (Date of Application: 05.12.2020) [in Ukrainian].

9. Suspilno-politychni nastroyi naselennya. (hruden 2020 r). Socio-political sentiments of the population. December, 2020. Website of the sociological group "Rating". URL: http://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_ukraine_2000_122020_press.pdf (Date of Application: 05.12.2020) [in Ukrainian].

UDC 351.75

Verbenskyi Mykhailo,
Doctor of Science of Law, professor,
Honoured Lawyer of Ukraine,
Director of the State Research Institute
MIA Ukrane, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0001-6870-5427

PUBLIC SECURITY AS AN ELEMENT OF NATIONAL SECURITY: FACTORS OF INFLUENCE AND SOCIAL SIGNIFICANCE

National security is very important for the state and people who live in it, because it includes components of all areas of security. In the Law of Ukraine "On National Security of Ukraine", national security is determined as the protection of

© Verbenskyi Mykhailo, 2020

DOI (Article): https: //doi.org/10.36486/np.2020.4(50).15

state sovereignty, territorial integrity, democratic constitutional order and other national interests of Ukraine from real and potential threats. The creation of a safe living environment is considered as most naturally connected with public safety, and the proper level of public safety creates important preconditions for high confidence in government and self-government, and is a guarantee for self-realization without excessive external interference.

Among the factors that affect public safety are economic, man-made, political, environmental, social and others. It is stated that crime has been and still remains one of the determining factors in the formation of public safety, it has a direct impact on all the components of such security, and therefore on the formation of a safe environment for people.

It is noted that in the current transformation of society there have been some reformatting of the factors that affect public safety. Along with those whose impact on public safety has already been studied, new ones have emerged that require urgent scientific and practical reflection.

In addition, it is emphasized that the importance for society of proper public safety is further confirmed by the fact that in order to implement the National Security Strategy of Ukraine (approved by Presidential Decree of 14 September 2020 No 392/2020) and relevant international obligations of our state, now the Interior Ministry Ukraine is developing the Strategy for Public Safety and Civil Protection of Ukraine, which aims to increase the level of security of society in the Ukrainian state.

Keywords: security; public security, national security, public relations; security level.

Отримано 07.12.2020

© Verbenskyi Mykhailo, 2020